

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3264/2022. (VI. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítélete és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó magánszemély, a későbbi felperes nyelvvizsga-honosítás iránti kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: alperes vagy Hivatal), amely az az eljárást lefolytatta, és határozatában (a továbbiakban: alperesi határozat) megállapította, hogy az indítványozó kérelméhez csatolt, általa honosítani kért nyelvvizsga-bizonyítvány nem honosítható, mivel e nyelvvizsga-bizonyítvány nem szerepel az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) előírásai szerinti tájékoztató listán.
- [4] 1.1. Az indítványozó keresetlevelet nyújtott be a bírósághoz, amelyben az alperes határozatának megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését kérte annak megállapításával, hogy nyelvvizsga-bizonyítványa egyenértékű a B2 szintű, középfokú, általános nyelvi, államilag elismert nyelvvizsgával.
- [5] Előadta, hogy alperes már a kérelem benyújtásakor tájékoztatta, hogy a nyelvvizsga-bizonyítványa jelenleg nincs a honosítható nyelvvizsgák között. Álláspontja szerint azonban az alperes tévesen értelmezte az általa hivatkozott jogszabályt. A felperes a bíróságon 2019. október 10. napján indult peres eljárás során 2020. április 1. napján keresetkiegészítést terjesztett elő 243 000 Ft kárigény érvényesítése tárgyában, az alperesi határozat – az indítványozó megítélése szerint – jogszabálysértő voltára hivatkozással.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a határozat indokolása szerinte hiányos volt. Csak az alperes védiratából derült ki számára, hogy a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés c) pontján alapult az elutasítás, a határozatban ugyanis csak a Korm. rendelet 13. § (3) és (4) bekezdésére való hivatkozás szerepelt. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a Kúria Kfv.35.196/2016/4. számú határozatára. Álláspontja szerint alperesnek tartalmi vizsgálatot kellett volna lefolytatnia a bizonyítványával kapcsolatban, nem hivatkozhatott volna kizárólag arra, hogy az a honosítható nyelvvizsgák felsorolásában nem szerepel.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint az alperes által hivatkozott, az alperes honlapján szereplő lista nem minősül jogszabálynak, ezért az azon szereplő, kizárólagosan elismerhető nyelvvizsga-bizonyítványok körében nem szereplő bizonyítványa elismerésének elutasítása sem tekinthető jogszabályon alapuló, kellően indokolt és jogszerű döntésnek. Az alperesi határozat indokolási részében és alperes megfogalmazásából következően is, a jegyzék mint „tájékoztató lista” szerepel, és nem mint jogforrás, amelyre alappal hivatkozni lehetne.
- [8] Az indítványozó mint felperes – 2020. június 4. napján érkezett – beadványában további jogszabálysértéseket jelölt meg.
- [9] Az elsőfokú bíróság – egyesbíróként eljárva – eljárása során kezdeményezte a felperes által a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés c) pontjának második fordulatára és (4) bekezdésére vonatkozóan indítványozott normakontrollt, ám e kezdeményezést az Alkotmánybíróság 3051/2020. (III. 2.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) elutasította.

- [10] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú ítéletével az indítványozó keresetének részben helyt adva az Oktatási Hivatal határozatát megsemmisítette, és a Hivatalt új eljárásra kötelezte.
- [11] Az elsőfokú bíróság többek között utal arra, hogy alperesnek határozatában konkrét magyarázatot kellett volna adnia arra, hogy a felperes által honosítani kért, egynyelvű, külföldi nyelvvizsga-bizonyítványa miért nem honosítható, vagy felperes kérelmével összefüggésben milyen eljárásjogi akadály merült a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés c) pontja közbenső fordulata szerinti tartalmi összevetés „bevizsgálás” során. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ugyanis az alperes védíratban közölt álláspontjától eltérően, a kérelem tárgya nem a külföldi nyelvvizsgarendszer magyarországi akkreditációja, hanem a felperes birtokában lévő egynyelvű külföldi nyelvvizsga-bizonyítvány egyedi honosításának kérelmezése, amely feltételezi alperes részéről a külföldi nyelvvizsgarendszer vizsgakövetelményeinek rendszer szintű megvizsgálását és annak a hazai követelményrendszerrel: a magyar akkreditációs feltételrendszerrel való összevetését, bevizsgálását.
- [12] A bíróság döntése részeként elvi jelleggel kiemelte, hogy a közigazgatási döntés indokolásából egyértelműen megállapíthatónak kell lennie, hogy az ügyben eljáró közigazgatási szerv határozata megállapításait mely tény(ek)re, mely vonatkozó jogszabályi előírás(ok)ra és milyen összefüggésben alapítja. Az indokolási kötelezettségben benne foglaltatik, hogy a közigazgatási döntés valós indokát az ügyfél a közigazgatási eljárásban, a közigazgatási döntésből ismerhesse meg, ez alapvető feltétele a jogorvoslati jog gyakorlásának is. Az indokolás alapvető célja ugyanis az, hogy a közigazgatási döntést ténybelileg és jogilag is megalapozza.
- [13] A bíróság rámutatott, hogy az ítélete alapján lefolytatandó új közigazgatási eljárás részeként az alperes köteles az indítványozó felperes kérelme tárgyában az eljárást lezáró döntését érdemi indokolással ellátni.
- [14] 1.2. Az Oktatási Hivatal alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelynek nyomán a Kúria Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzésével az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria döntésének elvi tartalma szerint a nyelvvizsga-bizonyítvány elismerésére irányuló eljárásban hozott határozat elleni kereset folytán indult perben három hivatásos bíróból álló tanácsban kell eljárni; ezen eljárási rendelkezés megsértése abszolút hatályon kívül helyezési ok.
- [15] A Kúria rámutatott, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 8. § (1) bekezdése főszabályként akként rendelkezik, hogy a Kp. eltérő rendelkezésének hiányában a bíróság három hivatásos bíró tanácsban jár el. A Kp. 8. § (2)–(4) bekezdései tartalmazzák az ez alóli kivételeket, vagyis azokat az eseteket, amikor a főszabállyal ellentétben az elsőfokú bíróság nem három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.
- [16] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíró az ügy egyesbíróra történt kiszignálásakor helyesen észlelte, hogy az ügyben a főszabály érvényesül és három hivatásos bíróból álló tanácsban kell eljárni, és ennek megfelelően helyesen kérte az aktát átszignálás végett bemutatni. Ezzel szemben a kezelőiroda azon, az akta belső borítójára szerelt feljegyzése, ami szerint az igazgatási vezető („elnökasszony”) kérésére az aktát az egyesbírónak visszaküldi, a bíróság ügyviteli rendjének nem felel meg.
- [17] Figyelemmel arra, hogy a perbeli ügyben abszolút hatályon kívül helyezési ok állt fenn, a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek az ügy érdemét érintő részét nem vizsgálta.
- [18] 1.3. A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította.
- [19] A Fővárosi Törvényszék ítéletének indokolásában rámutatott az alábbiakra.
- [20] A Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése értelmében a Hivatal honosítási eljárás keretében 2000. január 1. után tett sikeres nyelvvizsgát igazoló, külföldi vizsgaszervezet által kibocsátott egynyelvű, külföldi nyelvvizsga-bizonyítványt, államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványra honosít abban az esetben, ha
- a) a külföldi nyelvvizsgarendszer Magyarországon akkreditációs határozattal rendelkezik, és a nyelvvizsga-bizonyítvány az akkreditációs határozat dátuma előtt Magyarországon került kiállításra;
- b) a külföldi nyelvvizsgarendszer Magyarországon akkreditációs határozattal rendelkezik, és a kérelmező a honosítandó nyelvvizsga-bizonyítványt külföldön szerezte;
- c) a külföldi nyelvvizsgarendszer Magyarországon akkreditációs határozattal nem rendelkezik, de a Hivatal a külföldi vizsga követelményeinek megvizsgálása és annak a hazai követelményrendszerrel való összevetése után megállapította, és a (4) bekezdés szerint közzétette az adott külföldi vizsgaközpont nyelvvizsga-bizonyítványának honosíthatóságát.

- [21] A Korm. rendelet 13. § (4) bekezdése alapján a Hivatal internetes honlapján folyamatosan tájékoztatást nyújt a külföldi vizsgaközpontok által kiadott, honosítható nyelvvizsga-bizonyítványokról.
- [22] A Fővárosi Törvényszék kiemelte, hogy az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.
- [23] A Törvényszék rögzítette, hogy a peres felek között nem volt vita tekintetben, hogy az indítványozó felperes az általa honosítani kívánt nyelvvizsga-bizonyítványt nem akkreditált nyelvvizsgarendszerben szerezte, és az az alperes internetes honlapján közzétett tájékoztatóban sem szerepel. A bíróságnak a perben a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés c) pontjának értelmezését kellett elvégeznie. Abban a kérdésben kellett döntenie, hogy ezen jogszabályhely alapján az alperesnek kizárólag formai vizsgálatot kell lefolytatnia, vagy tartalmi vizsgálat lefolytatása is szükséges. Az Abh. kimondta, hogy a két lehetséges értelmezés egyike sem tekinthető ellentétesnek az Alaptörvénnyel, a bíróság feladata az értelmezési lehetőségek közötti választás.
- [24] A bíróság ítéletében rögzítette, hogy elsődlegesen a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdés c) pontjának nyelvtani értelmezését végezte el. E körben rámutatott arra, hogy a vitatott jogszabályhely második és harmadik fordulata múlt időben fogalmaz („megállapította”, „közzétette”), ami arra utal, hogy ezen eljárási cselekményekre nem a honosítási eljárás során kerül sor, hanem már azt megelőzően. Ezen értelmezési mód tehát azt támasztja alá, hogy a honosítási eljárás során tartalmi vizsgálatra már nem kerülhet sor. Az alperesnek kizárólag azt kell vizsgálnia, hogy a honosítási eljárás tárgya olyan nyelvvizsga-e, amelynek kapcsán az összevetésre már ezt megelőzően sor került.
- [25] A Fővárosi Törvényszék ítéletében a jogalkotó szándékát kutatva, történeti szempontból is elemezte a vonatkozó jogszabályokat. Ahogy az Abh. is részletesen tartalmazza, a Korm. rendelet eredeti szövege még kétféle honosítási eljárás szabályait rögzítette, az általánosét és az egyediét. Az általános honosítási eljárás szabályait rögzítették a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésének a)–c) pontjai az ítélethozatalkor hatályos szöveggel egyezően, míg az egyedi honosítási eljárásra vonatkozóan a 13. § (5) bekezdése tartalmazott rendelkezést. Az utóbbi bekezdésben az „egyedi honosítási” szövegrészt 2009. október 10-i hatállyal „honosítási” kifejezésre módosította a jogalkotó, majd 2011. március 27. napján lépett hatályba az a módosítás, amely kizárólag egyféle honosítási eljárást szabályozott, és arra a korábbi általános honosítási eljárásra irányadó szabályok alkalmazását írta elő, hatályon kívül helyezve a Korm. rendelet 13. § (5) bekezdését. A bíróság ezen értelmezési mód alkalmazásával is arra jutott, hogy a jogalkotó szándéka a 2011. március 27. napján hatályba lépett változtatásokkal az volt, hogy az egyedi honosítási eljárást megszüntesse, és az általános honosítási eljárást tegye kizárólagossá, lényegében változatlan tartalommal. Az ezzel ellentétes értelmezés, amely szerint a jogszabályváltozás után is lenne lehetőség az egyedi honosítási eljárásra, az Alaptörvény 28. cikkében rögzített józan ész követelményébe ütközne, hiszen ebben az esetben indokolatlanul került volna sor a módosításra.
- [26] A fentiek alapján a Törvényszék ítéletében megállapította, hogy az alperes helytállóan értelmezte a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdését akként, hogy a honosítási eljárás során kizárólag formai vizsgálatra köteles, tehát azt kell megvizsgálnia, hogy a kérdéses nyelvvizsga-rendszer akkreditációs határozattal rendelkezik-e, vagy – ennek hiányában – a nyelvvizsga közzétételre került-e a honosítható nyelvvizsga-bizonyítványokról szóló tájékoztatóban.
- [27] A bíróság megállapította, hogy a Hivatal határozatának indokolása kétségtől rövid, de szerepelnek benne az alkalmazott jogszabályok, és egyértelműen kiderül az elutasítás oka. A határozat szűkszavú volta tehát nem akadályozta az indítványozó felperest abban, hogy a döntéssel szemben megfogalmazhassa kereseti érvelését, így a bíróság nem tudta megállapítani az indokolási kötelezettség megsértését sem. A Kúria felperes által hivatkozott Kfv.35.196/2016/4. számú ítélete szerint olyan mélységű indokolás szükséges, amelyből nyomon követhető a rendelkező részhez vezető logikai folyamat. Mivel a felperes tudott arról, hogy az általa hivatkozott nyelvvizsgarendszer nem rendelkezett magyarországi akkreditációval, és erre a helyzetre csakis a c) pont vonatkozik a Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésében foglalt három eset közül, az alperes nem követett el lényeges eljárási szabálysértést azzal, hogy nem tüntette fel e pontot határozatának indokolásában.
- [28] A Fővárosi Törvényszék ítéletében rámutatott, hogy az indítványozó felperes a keresetindítási határidő lejártát követően terjesztette elő kártérítési igényét. Azzal kapcsolatban így csak megjegyezte a bíróság, hogy e kereseti kérelem elbírálására annak határidőben történő előterjesztése esetén sem rendelkezett volna hatáskörrel,

mivel aktusfelülvizsgálati perben a Kp. nem teszi lehetővé kárigény érvényesítését. A felperes 2020. június 4. napján előterjesztett beadványában előadott további jogsértéseket a Kp. 43. § (1) bekezdése és a 77. § (6) bekezdése alapján elkésett keresetváltogatásnak tekintette, ezért azok érdemi vizsgálatát szintén mellőzte.

- [29] A Fővárosi Törvényszék a fenti indokolás alapján megállapította, hogy az alperes határozata az indítványozó felperes által megjelölt okból nem jogszabálysértő, ezért a keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította.
- [30] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtitkár felhívására határidőben kiegészített, és egységes szerkezetbe foglalt. Az indítványozó panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, továbbá logikai alátámasztásul tartalmilag a B) cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozott.
- [31] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.702/2020/6. számú hatályon kívül helyező végzését követő új eljárásban a három hivatásos bíróból álló tanács csak a Fővárosi Törvényszék előtt 9.K.702.731/2020. számon folyamatban volt ügyben felhozott bizonyítékokat vizsgálhatta volna, és figyelmen kívül kellett volna hagynia azokat az érveket, amelyekre az alperes csak a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott. Érvelése szerint a Kúriának rendelkeznie kellett volna arról, hogy a megismételt eljárásban újonnan közölt bizonyíték/adat/tény nem vehető figyelembe, mert az a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog elvén keresztül a jogbiztonság elvét sértené. Hangsúlyozta, hogy az alperes – a per teljes időtartama alatt – egyik iratában sem hivatkozott a felsőoktatási, valamint az államilag elismert nyelvvizsgarendszer működésével kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról, azok mértékéről szóló 12/2013. (II. 12.) EMMI rendelet 2. számú mellékletére – csak a felülvizsgálati kérelmében.
- [32] Az indítványozó azzal is érvelt, hogy a számára kedvező ítélet hatályon kívül helyezésével az igazgatási vezető mulasztása okán alaptörvény-ellenes helyzet keletkezett.
- [33] Az indítványozó hivatkozott arra, hogy önmagában a bírói út igénybevételenek formális biztosítása nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes bírósági eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is.
- [34] Az indítványozó kiemelte, hogy – ellentétben a Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú ítéletével – a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú, három hivatásos bíróból álló tanácsa által hozott ítélete nem olyan részletes, mindenre kiterjedő. A két ítélet terjedelmét tekintve is szignifikáns a különbség, valamint a jogerős ítélet igen szűkszavúan elemezi a kérdéses jogszabályhely nyelvtani és történeti értelmezését, valamint az Alaptörvény 28. cikkében rögzített célokat. „Az Alaptörvény 28. cikkében hivatkozott »gazdaságos cél« fogalom éppen azt szolgálná, hogy a külföldön megszerzett nyelvvizsga-bizonyítvány honosításával elkerülhető lenne az újabb vizsgázással, stresszel, egyéb hátrányokkal, és adminisztratív teherrel együtt járó felesleges procedúra.”
- [35] Kiemelten vitatja az indítványozó a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletének a következő megállapítását: „A határozat szűkszavú volta tehát nem akadályozta a felperest abban, hogy a döntéssel szemben megfogalmazhassa kereseti érvelését, így a bíróság nem tudta megállapítani az indokolási kötelezettség megsértését sem.”
- [36] Az indítványozó szerint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzése azért sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, ezzel együtt a jogbiztonság elvét, mert a Kúria a Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte a nem szabályszerűen megalakított bírói tanácsra hivatkozással, azonban nem számolt azzal, hogy jogsérelmet is eredményezhet a bírósági vezető mulasztása a három tagú bírói tanács kijelölésének az elmulasztása miatt.
- [37] Az indítványozó érvelése szerint azzal, hogy a Kúria a Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú hozott jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására kötelezte az elsőfokú bíróságot az ügyre vonatkozó konkrét utasítások nélkül, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga és a jogbiztonság elve sérült. A végzésben részletesen ki kellett volna térni arra, hogy önmagában az a körülmény, hogy eljárási kérdésben nem egyezett a bíróságok álláspontja, milyen további kérdéseket vet fel, és az eljárás megismétlésének kötelező volta hogyan befolyásolja a felek jogait, az milyen hatással lesz a korábbi jogerős ítéletre és jogsérelmet eredményez-e a felperesnek kedvező jogerős ítélet kapcsán. Az erre való utalással egyértelmű lenne, hogy a Közigazgatási Kollégium vezetője ténylegesen mulasztott-e vagy a Kp. 8. § (3) bekezdés f) pontja szerinti kivételnek tekintette az ügyet. Ennek a kérdésnek a tisztázása érdemben adott volna választ a helyzet megoldására.

Az indítványozó szerint „ezzel a releváns körülménnyel a Kúria nem foglalkozott” – ezért sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, és a jogbiztonság elve.

- [38] Az indítványozó szerint a tényállás – a bíróság háromtagú tanácsban vagy egyesbíróként való eljárás – tisztázásának az elmaradása sérti a 9.K.702.731/2020/7. számon hozott jogerős ítélet végrehajthatóságának a lehetőségét, amely a jogbiztonság elvének, és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét jelenti.
- [39] A fentiek alapján mind Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzése mind a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítélete – a korábban részletezett indokokra hivatkozással – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, ezen keresztül a jogbiztonság elvét sérti.
- [40] Az indítványozó kifejtette, hogy a jogbiztonság elvének fogalmába tartozó „az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságára”, valamint a „közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhetőségére és kiszámíthatóságára” történő hivatkozással kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletének „végrehajtását az alkotmányjogi panasz indítvány elbírálásának idejére függessze fel”; a Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú ítéletét „hatályában tartsa fenn” és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzését és a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletét „helyezze hatályon kívül”, mert e döntés az Alaptörvényben biztosított jogait (a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát és a jogbiztonság elvét sérti).
- [41] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [42] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [43] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az Abtv. 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [44] A Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletét 2021. május 31-én kézbesítették az indítványozónak. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. július 12-én nyújtotta be az első fokon eljáró bíróságra.
- [45] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [46] Az indítványozó a bírósági eljárásban félként részt vett. Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt; b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz; vagy c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.
- [47] A természetes személy indítványozó tehát alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [48] Az indítvány az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [49] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a] pont első fordulat].
- [50] Tartalmilag az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését az indítványozó csak kérelme alátámasztásaként jelölte meg, az e cikkekre való hivatkozást nem lehet önálló indítványi elemnek tekinteni.
- [51] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában megfelel.

- [52] Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó hivatkozást tartalmaz és megjelöli az Alaptörvény megsértettnek vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntést továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő annak megsemmisítésére.
- [53] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét is.
- [54] 4. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [55] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírói eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [56] Az Alkotmánybíróság vizsgálata során az alábbiakat állapította meg.
- [57] Az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állította kiemelten hivatkozva arra, hogy a Fővárosi Törvényszék 109.K.701.650/2021/11. számú ítéletének terjedelme eltér, rövidebb a hatályon kívül helyezett korábbi ítélettől, utóbbtól eltérő jogszabályi rendelkezésekre is hivatkozik, és hogy a további jogorvoslással nem támadható, a Kúria által hozott végzésnek a bíróság összetételére vonatkozó rendelkezését nem vizsgálja. Hivatkozott arra is, hogy a tisztességes bírói eljárás követelménye magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is.
- [58] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítélet részletesen megindokolta döntését, tehát indokolási kötelezettségének eleget tett.
- [59] Az indítványozó a tisztességes bírói eljáráshoz való jog állított sérelmén keresztül is a bíróság által alkalmazott jogszabályok körét, a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróságok által mindezekből levont következtetéseket vitatja, azaz az alkotmányjogi panasz indokolása a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját jelenti. Az indítvány azt célozza, hogy a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül az Alkotmánybíróság, és a támadott döntésektől eltérően értékelje.
- [60] A bírói határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” [Lásd pl. 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]
- [61] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van hatásköre, ebbe azonban a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírói eljárás teljes egészének felülbírálata nem tartozik bele. Az indítványozó egyrészt a Törvényszék jogerős ítéletében foglalt megállapításokat: a tényállást és a bizonyítékok értékelését, másrészt a perben eldöntött kérdést kifogásolta. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja fogalmazza meg, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe. Ezért fogalmaz úgy az Abtv. 27. §-a, hogy alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírói eljárást befejező egyéb döntés

az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A jogalkotó ezzel a 2012. január 1-jétől hatályos rendelkezéssel teremtette meg a bírói jogalkalmazás és jogértelmezés alkotmányossága vizsgálatának korábban nem ismert lehetőségét. A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény és az Abtv. fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [62] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]; 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [63] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó egyértelműen a bíróság jogértelmezését tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [64] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza nem fogadható be, mert az egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a bíróságok jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott határozatokban foglalt döntést magát (annak hátrányos voltát) tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében {vö. pl. 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [65] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panaszban tartalmilag indítványozott Abtv. 43. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazására nem kerülhetett sor. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványban sérelmezett Kfv.II.37.702/2020/6. számú végzésével a Kúria a Fővárosi Törvényszék 9.K.702.731/2020/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria – a sérelmezett végzésével – elvi élel állapította meg, hogy „a nyelvvizsga bizonyítvány elismerésére irányuló eljárásban hozott határozat elleni kereset folytán indult perben három hivatásos bíróból álló tanácsban kell eljárni. Ezen eljárási rendelkezés megsértése abszolút hatályon kívül helyezési ok”. A végzés rögzítette: „[17] Figyelemmel arra, hogy a perbeli ügyben abszolút hatályon kívül helyezési ok állt fenn, a Kúria a felülvizsgálati kérelem ügy érdemét érintő részét nem vizsgálta.” A Kúria új eljárásra utasító végzése tehát az új eljárás lefolytatásához – annak tartalmára nézve – nem ad utasítást, így azt tartalma szerint nem lehet az eljárást lezáró döntésnek tekinteni. Erről a főtítkár a IV/1056-0/2021. ügyszámon iktatott alkotmányjogi panasz tekintetében az indítványozót már írásban tájékoztatta.
- [66] Az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételek egyikének sem felel meg.
- [67] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [68] 5. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.
- [69] Az alkotmányjogi panasz befogadásának visszautasítása okán a támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2022. május 17.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3154/2021.

